



Altermundo

abaixo e á esquerda
está o **corazón**

TEMPOS NOVOS | TERCEIRA QUENDA | NÚMERO 03 | SETEMBRO 2012

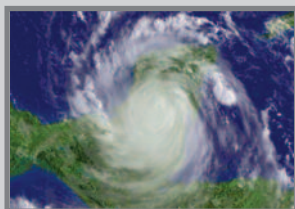
PÁX 02. EIVAS



Fumigar Galiza

Para Manuel Casal Lodeiro, a espada de Damocles tóxica segue a pender sobre milleiros de hectáreas de monte galego

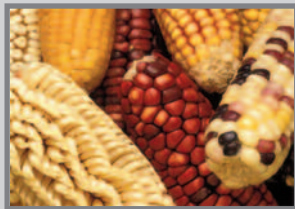
PÁX 04. ECOLOXÍA SOCIAL



Si que nos afecta

Martin Khor repasa a máis que posíbel relación entre a mudanza climática e os fenómenos atmosféricos extremos

PÁX 14. O REMATE



Nova crise alimentar

Jerónimo Aguado e Gustavo Duch afirman que sobran alimentos, mais a prezos inalcanzábeis por mor da especulación

Xosé Manuel Beiras fai un chamamento á rebelión e a desobediencia para recuperarmos o protagonismo como povos e como cidadáns

Pola creba democrática

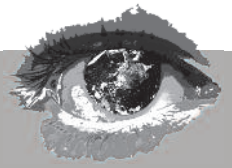
BANKSY



É a hora da cidadanía exercente como tal. É a hora da soberanía popular no sentido prístino da palabra. É a hora da reconquista dos dereitos e as liberdades cívicas e políticas efectivas. É a hora dunha nova creba democrática con este rexime putrefacto e cun sistema aberrante e homicida, que leva camiño de acabar coa biosfera e, pola mesma, coa existencia do propio planeta. É a hora da rebelión

cívica como motor da emancipación dos individuos, as clases e os povos esmagados. É a hora da asunción dos principios e a práctica dos valores republicáns. É a hora da lealdade ao común cidadán e non da obediencia ás organizacións, mesmo ás organizacións das que formamos parte, se resultar imposíbel ser leal aos cidadáns séndomos obedientes ás directrices das organizacións.

Este caderno é un extracto de libre uso do Altermundo que se publica cada dous meses coa revista Tempos Novos. O número completo pódese atopar nos puntos de venda do país. Nel achegamos un texto, moi acaído para estes días, que Xosé Manuel Beiras titula *Exhortación á desobediencia*.



Exhortación á desobediencia



Xosé Manuel Beiras
Consello Editorial de Altermundo

O texto corresponde á transcripción da alocución de Xosé Manuel Beiras na homenaxe que lle renderon no Auditorio de Galiza o 17 do Nadal de 2011, feita, retocada e adaptada por el mesmo

Quero ser moi sincero. Quero falarvos co corazón aberto sen perder o control dos sentimentos polo meu compoñente racional: Son un home emotivo e até apaixonado, que se exalta, mais ao mesmo tempo son un ser que cré na razón, e que nunca deixou de exercer a razón na medida das súas posibilidades. E quero dirixirme a vós dende a solaina da miña xeración: a xeración que retomou o testigo directamente dos superviventes da Xeración Nós e do Partido Galeguista, e mesmo das Irmandades da Fala, e máis a traveso da conexión cos que empezaron a montar os dispositivos da loita cultural posíbel baixo o franquismo arredor da Editorial Galaxia nos anos 50.

Esa xeración, en rigor, o que ten para min como definicións primordiais é que é unha xeración de xentes que nos movíamos por valores, e nunca por intereses; e que tiñamos a ética como fundamento da política –e primordialmente a ética da fraternidade, a ética da irmandade, da irmandade no sentido da noción histórica das irmandades dos Irmandiños, e polo tanto da auténtica revolución baixo-medieval das camadas de servos e da burguesía das cidades e da fidalguía baixa fronte ao poder despótico e oligárquico do Estado, da Coroa de Castela, e da nobreza "alburgueira e bárbara". Ise é o



sentido que ten para nós a noción de irmandade, e xa que logo a de fraternidade, equivalente á de irmandade, non no sentido patriarcal, senón no que lle conferiu a esquerda do bloque revolucionario francés do 1789: a fraternidade como principio de democracia horizontal, como principio necesario para integrar no proceso revolucionario de emancipación ao 'cuarto estado', aos 'sans culottes', aos que non tiñan bens de seu nin medios propios para viviren. Ise é o sentido que tenas Irmandades da Fala –ao cabo, fala dos oprimidos e desposuídos– e o sen-

tido co que está inserido no ideario do nacionalismo galego, dende os Precursores ao Partido Galeguista.

Por iso eu sempre me lembro das cartas cruzadas entre os galeguistas, tanto os que estaban no exilio ou de alén-mar coma os de acá. Tratábanse de 'irmáns', e non no sentido patriarcal, insisto, senón no antitético da "lei de familia": no sentido da "lei civil", no da fraternidade –na que nós seguimos a insistir porque é a única base posíbel da formulación ética dun movemento que ten que ser un movemento da nación no seu conxunto, ou sexa,

do común cidadán no seu conxunto.

Porque non hai movemento de emancipación nacional dun povo espoliado, dun povo asoballado, dun povo colonizado, que poida prosperar se non é un movemento de fraternidade onde esteñan por diante os eixos vertebradores dun proxecto común de emancipación nacional e social. Non pode habelo. Se falamos dos bós e xenerosos... Algúns –moitos e moitas– pensamos o que dicimos cando cantamos o Hino nacional galego. Algúns, moitos e moitas, seguimos a descodificar conscientemente o que siñifican as verbas de Pondal cando fala dos "bós e xenerosos", e cando pola contra define aos "imbéciles e escuros, e fériidos e duros". E sabemos perfectamente que, daquela, "bós e xenerosos", iso siñifica "fraternidade". "Hai sitio para todos", dixera Castela: cómpre que este país reorganice a súa capacidade de ser quen mediante un amplo encontro fraternal de tódolos cidadáns de boa fé, de tódolos descolonizados para descolonizaren aos demáis. É a única maneira de artellar un proxecto alternativo do común fronte a un poder oligárquico e despótico –que é a metamorfose actual do fascismo. Estamos a padecer a metamorfose actual do 'Atila en Galiza', e levamos camiño dunha 'Galiza mártir', aínda que sexa ou pareza incruenta: hai moitas maneiras de ser mártir, e moitas maneiras de esborrallar un país. Están a facelo, dándolle a volta polo forro ao sentido que tiñan as precarias institucións de autogoverno. Están empoleirados en San Caetano, convertidos en brigada de demolicións, limpeza étnica, ecocidio e socialicidio. Os que inclusive cando ocupan unha institución chamada Valedor do Povo, transfórmanse en mutantes que convirten ao 'valedor' en 'agresor' do povo, da súa cultura e do seu idioma. Estamos perante a subversión total das institucións criadas na democracia. E fronte a isto, ou ben facemos profesión da ética da solidariedade, da fraternidade, da igual-

dade, ou sexa, ou ben facemos profesión e práctica dos principios republicanos dunha sociedade, en clave da nosa nación e do noso povo, ou seremos falsos e mintirás, e non seremos

Cómpre que este país reorganice a súa capacidade de ser quen mediante un amplo encontro fraternal de tódolos cidadáns de boa fé, de tódolos descolonizados para descolonizaren aos demáis

'bós' nin 'xenerosos' –e estaremos mal que ben treizoando aos nosos ancestrós, treizoando a loita dos Bóvedas e os Castelaos que invocamos, dos Faldos, das Rosalías e de todos e tódalas demáis. Tamén a da moitedume de homes e mulleres comúns represaliados e esquencidos, mesmo de mulleres que estiveron no maquis cos

seus homes –como por caso as recoillidas no último libro de Aurora Marco, as mulleres silenciadas, das que nunca se fala, mais que foron un factor fundamental para a resistencia fronte o fascismo no monte durante os anos 40 e 50.

Eu non estou a botarvos un mitin, non: estou a falarvos coa voz dunha xeración. Dunha xeración nun senso moi amplo: non estritamente só dos que fomos nados entre 1930 e 1940, a xeración na que estamos inserid@s quen decidimos abordar a práctica política emancipadora organizada nun Consello da Mocidade que fendeu inmediatamente, pero que moi logo daría lugar ao nacemento do PSG e da UPG. Non só a xeración nada nese estrito período, dígovos, senón unha xeración máis ampla, que abrangue dende os anos vintetantos hastra mediados dos corenta. É a xeración que en definitiva consegue acadar masa crítica á altura da data que en toda Europa ten unha cór bermella, que é o 68, o do 'maio francés', mais tamén na América o 68 dos asasinatos do Ché e de Luther King e dos movementos de protesta contra a guerra do Vietnam e da eclosión das loitas polos dereitos civís e contra o

DANIELE GRASSO





Xosé Manuel Beiras, durante o Foro Social Mundial de Dakar (Senegal), en febreiro de 2009

racismo e o colonialismo imperial. Como agora os movementos cívicos de protesta e denuncia contra a tiranía dos banqueiros, da plutocracia que controla e manipula os malchamados 'mercados' financeiros. E non esquezamos que, antes do maio francés do 68, en febreiro-marzo, estralara a rebelión do 68 na Universidade de Santiago de Compostela –moitos de nós estabamos alí. Esa xeración que fixo masa crítica e que soubo lanzar todo un proxecto común xa daquela, de organización das forzas cívicas fronte ao fascismo para irmos cara unha creba democrática, iso que foi roubado dende arriba por un contubernio de organizacións internacionais erixido en directorio na sombra e presidido polo Departamento de Estado dos EEUU, aló polos anos setenta.

A nosa xeración, insisto, movíase por valores e non por intereses, tiña a

ética como fundamento da política, e máis o respecto e a veneración aos nosos ancestros e devanceiros, dende

A nosa xeración movíase por valores e non por intereses, tiña a ética como fundamento da política, e máis o respecto e a veneración aos nosos ancestros e devanceiros

os Precursores á Xeración Nós e o PG. Praticabamos aquilo que na arte está tan absolutamente demostrado: que non hai vangarda sen tradición –as vangardas xurden nas artes cando hai de-

trás unha tradición, hai unha relación dialéctica entre a vangarda e a tradición. E a vangarda que foi a nosa xeración na loita cultural e cívica, con novas formas de facer loita cultural –como ten relatado Manolo Caamaño– e na loita social coa xestación e a creación de organizacións propias nos movementos sindicais –o SOG como xérmolo do que logo ían ser a ING, INTG e así seguido, e as Comisións Labregas despois convertidas no actual SLG– ou mesmo de organizacións precursoras e pioneiras na defensa ecolóxica do noso país, como ADEGA, en 1976 nada menos. Esa xeración, fundamentalmente, foi vangarda. Pero foino porque soubo perfectamente coñecer, estudar e recoñecerse nunha tradición existente dende a Revolución galega de 1846 –máis: dende os propios Ilustrados galegos do XVIII– deica a bestial irrupción de Atila na Galiza do 1936.

E porque sempre pelexamos por unha nación de iguais, unha nación de cidadáns —e xa que logo polos principios e valores republicanos.

Mais, acaso é ésta, hoxe, unha xeración derrotada? Confésovos que, nos momentos de máis negro pesimismo, nos últimos tempos, eu, con frecuencia, teño dito, teño confesado aos meus íntimos, á xente nova coa que traballo no Encontro —e non só xente nova, compañeiras e compañeiros de diferentes fornadas, e mesmo aos meus propios fillos— que eu coído que son membro dunha xeración derrotada. Porque era, ou semellaba ser, a xeración chamada a dirixir, a liderar, a protagonizar lexítimamente o post-franquismo, nun proceso constituínte de construción 'ex-novo' dunha fórmula democrática de Estado plurinacional baseado no exercizo combinado da soberanía popular polos cidadáns e de cadansúa soberanía nacional polos povos que decidísemos artellalo. Mais ao cabo fomos unha xeración suplantada por outra xente que non tiña detrás esa traxectoria de combate antifascista a prol dos dereitos e liberdades democráticas dos cidadáns e dos povos. Abofé que non foi iste un fenómeno acontecido só na Galiza. Deuse no conxunto do Estado español, con variantes e en medidas diversas. Deuse asimismo noutras transicións. Estámolo a ver, inclusive en tansicións como a que se deu na reunificación alemana, cando ún descobre que a tan neoliberal 'kaiserina' Merkel, non só fora xefa das mocidades do partido do poder na DDR, senón que funcionaba como confidente da famosa Stasi, a policía política de aquil rexime, e que 'cambiara a chaqueta' nun tris-tras —como eiqui Fraga: non hai 'fragas' só na Galiza.

Mais, é realmente a nosa unha xeración derrotada? Pois non; pois non. Non somos unha xeración derrotada —só que nos tocou vivirmos arestora, con todas e todos vós, o final dun ciclo histórico. Estamos a presenciar e vivir o final dun ciclo histórico. Ao nivel

mundial, do sistema-mundo, o final dun ciclo sistémico, dun ciclo de hexemonía, unha 'crise de hexemonía' —que deriva nun período de 'caos sistémico'. Está ben á vista, é evidente. Un

É a hora dunha nova creba democrática con este rexime putrefacto e cun sistema aberrante e homicida

E nesa loita estarei convosco, man con man, no proxecto común de toda a cidadanía galega, agás as oligarquías e os puntos de apoio dos poderes que nos espolían, nos alienan e nos queren borrar do mapa e da Historia

ciclo tamén en Europa, o calexón de sal-se-podes no que está metido o proxecto institucional da UE, dunha UE deturpada e convertida unicamente nunha unión monetaria que agora fai auga por ámbolos dous costados, que está abocada ao fracaso, xa fracasou. Unha UE onde instancias que non teñen aval democrático ningún son as que dictan consignas aos inquilinos das institucións políticas dos estados, organismos que son testaferrós dos poderes plutocráticos que deciden se un presidente de goberno, grego por caso, eleito mal que ben por sufraxio popular, pode ou non convocar a un referendun aos cidadáns. Unha UE onde eses mesmos xerarcas da chamada 'troika' —BCE, FMI e Comisión da UE— poden remudar un goberno e pórenlle á ca-

beza aos axentes dos Goldman Sachs de turno que foron outrora os causantes da traxedia que arestora está a padecer o común cidadán, sexa grego, portugués, irlandés, italián, galego ou euskaldún. Estamos a vivir o final do ciclo aberto despois da II Guerra Mundial no 45, e dunha UE 'caput', que ou ben conseguimos entre todos re-construir peza a peza e paso a paso, desde as bases da Europa dos povos, da Europa dos cidadáns e da Europa social, ou evidentemente non fará máis ca derivar nun neo-totalitarismo de facto cada pouco menos camuflado. E estamos, a nivel estatal español, no estertor final do rexime nado da 'modélica' Transición —modelo de fraude política, quer dicir— que naturalmente está a acabar, de modo análogo a como estaba acabando a Iª Restauración borbónica a finais dos anos 20, de xeito análogo —análogo, digo, non igual, porque a Historia non se repite— está a rematar esta IIª Restauración no segundo decenio do s.XXI. Un rexime que apodrece, está a apodrecer 'ao vintimperio', como o cadavre de Polinice na traxedia de Antígona na recriación de Anouhil que traduciramos ao galego Franco Grande e máis eu, vai alá xa meio século.

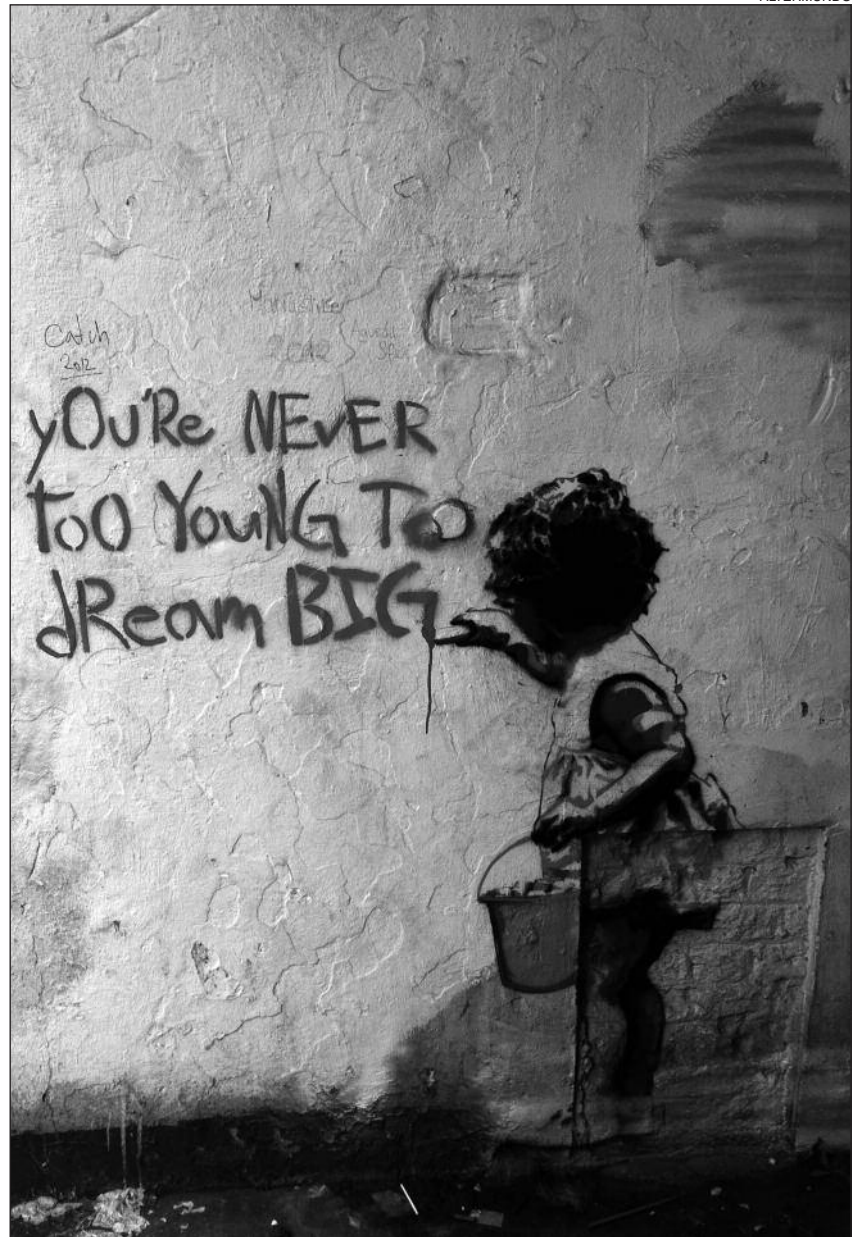
E polo tanto tamén, o remate dun ciclo histórico en Galiza: o remate da Autonomía. Cando a Autonomía se transforma no seu contrario. Cando se convirten as institucións autonómicas nunha a xeito de Deputación Supra-provincial: non deixa de ser un sarcasmo que, cando o nacionalismo galego levaba todo o século XX a reclamar inútelmente a supresión das Deputacións provinciais, agora sexan os seus inimigos e recalcitrantes boicoteadores desa medida os que digan que convirá suprimilas -e non precisamente polas mesmas razóns e obxectivos, claro é.

Daquela, nese ciclo histórico o que estamos a vivir é o remate dunha época. Pero simultaneamente estamos a percibir como comezan a enxendrar-

se as bases dunha época nova. A subversión reaccionaria das institucións políticas, a metamorfose do fascismo –metástase, no caso español, poisque de aí nunca fora erradicado–, a especie de IV^o Reich que se está a impoñer, o poder obscenamente ubicado fóra das institucións políticas e exento de calquer caste de control democrático, os monecos de ventrílocuo en que son convertidos os representantes eleitos dos cidadáns, que deixan de os representaren xa dende antes de que os voten e están simplemente ao servizo dos poderes que lles marcan as pautas anti-democráticas de actuación, a contumaz práctica de gobernar contra os cidadáns, a impunidad dos crimes do poder, e enfin, o que digo, unha 'soberanía de cartón', un Estado en proceso de liquidación a prezos de saldo: velaí o panorama que dexergamos na nosa contorna. E sen embargo, nen nós como xeración, nen vós como cidadáns, nen este povo, nen os povos do mundo, estamos derrotados. Simplemente compre recuperarmos o protagonismo como povos e como cidadáns.

É a hora da cidadanía exercente como tal. É a hora da soberanía popular no sentido prístino da palabra. É a hora da reconquista dos dereitos e as liberdades cívicas e políticas efectivas. É a hora dunha nova creba democrática con este rexime putrefacto e cun sistema aberrante e homicida, que leva camiño de acabar coa biosfera e, pola mesma, coa existencia do propio planeta. É a hora da rebelión cívica como motor da emancipación dos individuos, as clases e os povos esmagados. É a hora da asunción dos principios e a práctica dos valores republicáns. É a hora da lealdade ao común cidadán e non da obediencia ás organizacións, mesmo ás organizacións das que formamos parte, se resultar imposible ser leal aos cidadáns séndomos obedientes ás directrices das organizacións.

Iste é o momento no que estamos, e só quero, eu, ser nisto o espello de



todas e todos vós. Só quero exhortarvos á desobediencia, a exercéredes a dignidade e a praticáredes a indignación. A séredes a consciencia activa e combativa desta nación de Breogán, dado que nos corresponde agora aos cidadáns do común asumirmos a responsabilidade que tiñamos delegada nos nosos representantes eleitos. E nesa loita estarei convosco, man con man, no proxecto común de toda a cidadanía galega, agás as oligarquías e os puntos de apoio dos poderes que nos espolían, nos alienan e nos querren borrar do mapa e da Historia.

Con estes principios, con ese proxecto, nese combate estarei convosco mentras teña azos. Mentras siga a alentar. Porque unha vez, hai ben tempo, escribira, neses caderniños de notas que na adolescencia e na primeira mocidade levaba decote conmigo, e logo deixei, e ao cabo desapareceran –moitas veces escribía niles cousas propias de vellos, e non dun mozo como eu era– escribira eu xa daquela algo que dicía: "eu loito sen esperanza, e mesmo por iso é ben certo que non desertarei endexamáis".

Grazas. •